INFORMACJA, al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, hol główny, tel.: 61 626 66 66; fax 61 626 67 44, e-mail: kancelaria@umww.pl

Marszałek Woźniak zapalił "Znicz pamięci”

Zagłada polskich elit oraz skrajnie trudne warunki okupacyjne na ziemiach wcielonych do III Rzeszy – przypomnienie tych zjawisk to cel tegorocznej akcji społecznej „Zapal znicz pamięci”. W tym roku Marszałek Marek Woźniak zapalił „Znicz pamięci” 21 października w Gostyniu, gdzie wziął udział we mszy św. w Kościele Farnym, potem w uroczystościach przed Ratuszem. Następnie spotkał się z rodzinami pomordowanych.

15 października w siedzibie Radia Merkury – inicjatora akcji – odbyła się konferencja prasowa poświęcona już jej czwartej odsłonie, tym razem obejmującej nie tylko Wielkopolskę, ale także dawne ziemie wcielone do III Rzeszy. W spotkaniu uczestniczył Marszałek Marek Woźniak, patron honorowy akcji i jej coroczny uczestnik.

Podczas spotkania Marszałek powiedział: „Jesteśmy świadkami i jednocześnie uczestnikami bardzo pięknej akcji społecznej, która się rozwija i zatacza coraz szersze kręgi. Te społeczności lokalne, które pamiętają egzekucje, dbają o pamięć swoich ofiar. O II wojnie światowej powiedziano już bardzo wiele, ale wartością wspominania tego konkretnego czasu jest pokazanie mechanizmu totalitarnego państwa hitlerowskiego - terroru, który z niemiecką precyzją wskazywał wrogów i ich bezwzględnie niszczył. Bardzo ważny jest przekaz społeczny tej akcji, w której uczestniczę już po raz czwarty: by nigdy nie dopuścić do powrotu takiego mechanizmu. Ważne jest także to przesłanie, żeby wartość życia ludzkiego i tego, co ze sobą niesie człowiek, chronić. Ujęcie tego w dużą akcję pozwala wzbogacić wiedzę o innych miejscach kaźni w regionach Polski zachodniej i centralnej. Pozwala także zwrócić te miejsca powszechnej pamięci. Na tych ziemiach znacznie trudniej było być Polakiem.
Bardzo się cieszę, że mogę uczestniczyć w tej akcji osobiście i zachęcam Wielkopolan do zapalenia znicza w najbliższą niedzielę. Dziękuję Radiu Merkury, że jest konsekwentne w realizacji tej inicjatywy - to bardzo ważna i cenna dla nas wszystkich lekcja” – podkreślił Marek Woźniak, Marszałek Województwa Wielkopolskiego.

W szczególny sposób w tym roku w ramach akcji „Zapal znicz pamięci” wspominaliśmy następujące osoby:

Siostra Alicja Maria Kotowska, zmartwychwstanka, sanitariuszka podczas wojny polsko-bolszewickiej, odznaczona orderem Polonia Restituta. Dyrektorka gimnazjum i liceum w Wejherowie, zamordowana prawdopodobnie 11 listopada 1939 roku w lasach piaśnickich, zwanych czasem „drugim” lub „pomorskim Katyniem” (zamordowano tam 12-14 tys. przedstawicieli polskich elit i mniejszości polskiej w Niemczech). Ogłoszona błogosławioną w 1999 roku.

Leon Barciszewski (ur. w Tulcach), działacz polonijny w Niemczech, pomagał powstaniu wielkopolskiemu i powracającym po I wojnie do Polski rodakom, konsul w Essen, wyrzucony z Niemiec, prezydent Gniezna i Bydgoszczy, ewakuowany po wybuchu wojny, mimo ostrzeżeń wrócił do Bydgoszczy, zamordowany 11 listopada 1939r. wraz z synem, ówczesnym maturzystą.

Gerard Linke, nauczyciel w Nekli, harcerz, społecznik, wskazany przez niemieckich kolegów nauczycieli („śmierć nauczycieli robi większe wrażenie niż gdyby rozstrzelano robotników” – stwierdziła jedna z nich). Świadkiem egzekucji na rynku w Kostrzynie 20 X 1939 była jego niedawno poślubiona żona.

Aleksander Margolis, lekarz i społecznik pochodzenia żydowskiego, walczył z gruźlicą i o poprawę warunków życia najbiedniejszych, pozostał ze swoimi pacjentami po wybuchu wojny, aresztowany, upokarzany i bity, po parodii procesu został zamordowany prawd. 20 listopada 1939r.

Władysław Kiełbasa, oficer zawodowy, ppłk, członek Związku Strzeleckiego, uczestnik wojny polsko-bolszewickiej, osobiście prowadząc swój batalion do ataku został ciężko ranny, zmarł 2 września 1939 r.

W Wielkopolsce wspomnimy także regionalnych bohaterów:

Gerard Linke - nauczyciel w Nekli, harcerz, społecznik, wskazany przez niemieckich kolegów nauczycieli („śmierć nauczycieli robi większe wrażenie niż gdyby rozstrzelano robotników” – stwierdziła jedna z nich). Świadkiem egzekucji na rynku w Kostrzynie 20 X 1939 była jego niedawno poślubiona żona.

Nenia Bobowska (Irena Bronisława Bobowska), poetka i konspiratorka, córka powstańca wielkopolskiego zamordowanego w Katyniu. Po przebytej w dzieciństwie chorobie Heinego – Mediny cierpiała na całkowity paraliż dolnych kończyn, mimo tego angażowała się w działalność społeczną i harcerską. Pisała wiersze i malowała. Podczas wojny inicjatorka i współredaktorka pisma „Pobudka” Aresztowana w czerwcu 1940 r., więziona w Domu Żołnierza, Forcie VII, we Wronkach. Tam została pozbawiona aparatu usztywniającego nogi, nie mogła zatem chodzić, musiała się czołgać. Mimo szykan i tortur nadal pisała o nadziei, godności i woli wytrwania – jej wiersze trafiły m.in. do więźniów Oświęcimia, po wojnie dodawały sił kobietom osadzonym w Fordonie. Po procesie w Berlinie skazana na śmierć i zamordowana w więzieniu Berlin – Plötzensee 28 września 1942 r.

Leon Prauziński, powstaniec wielkopolski, malarz, grafik. Na 12 obrazach pokazał autentyczne sceny batalistyczne z powstania, później reprodukowane na pocztówkach. W oczach Niemców dodatkowo obciążył go ilustracje do książki Józefa Kisielewskiego pt. Ziemia gromadzi prochy. Po zajęciu Poznania przez Niemców proponowano mu wyjazd z miasta z fałszywymi dokumentami, odmówił z obawy o los żony i synów. Aresztowany i uwięziony w Forcie VII, został rozstrzelany wraz ze swoim przyjacielem Nikodemem Pajzderskim, dyrektorem muzeum wielkopolskiego, prof. Romualdem Paczkowskim, prof.

Stanisławem Pawłowskim, ks. Kazimierzem Szejbrowskim 6 stycznia 1940 r.

Informacje o Akcji - w tym galeria zdjęć archiwalnych - na stronie IPN.

Pliki do pobrania:

- zapalzniczplakaat.jpg - 76479 Mb
- zapalzniczkonf3.jpg - 350961 Mb
- dsc28172.jpg - 48330 Mb
- dsc27951.jpg - 107841 Mb
- dsc2778.jpg - 365721 Mb
- dsc2765.jpg - 413776 Mb

Dziękujemy za odwiedziny i zapraszamy ponownie